

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/89/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822010149
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kurák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5822010149.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Kuráka a sudcov JUDr. Moniky Liptákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, na neverejnom zasadnutí konanom 20. septembra 2022 prejednal sťažnosť obvineného C. Q., nar. X.X.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/43/2022 zo 6.7.2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného C. Q. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Námestovo uznesením, sp.zn. 6T/43/2022 zo 6.7.2022 podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. odmietol návrh dohody o vine a treste uzavretej dňa 18.5.2022 pod č.k. Pv 273/21/5507-23 medzi obvineným C. Q. a prokurátorom Okresnej prokuratúry Námestovo, doručený súdu dňa 19.5.2022.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože bolo napadnuté sťažnosťou obvineného C. Q.. Podanú sťažnosť odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jána Repáňa (č.l. 343-344 spisu). Úvodom odôvodnenia podanej sťažnosti obvinený opísal výrokovú časť napadnutého uznesenia okresného súdu. Poukázal na skutočnosť, podľa ktorej rozhodujúci vplyv na hodnotenie danej veci zo strany súdu sú práve okolnosti prípadu a okolnosti predchádzajúceho odsúdenia. Tieto skutočnosti poskytujú základ pre tvrdenie, že navrhnutá dohoda prokurátora spĺňa účel trestu a tiež jeho generálnu prevýchovnú funkciu. V ďalšej časti odôvodnenia podanej sťažnosti poukázal na svoju minulosť, ako aj konkrétne okolnosti skutkového charakteru vedeného trestného stíhania. V tejto súvislosti uviedol, že k stíhanému trestnému činu sa priznal a súdom prvého stupňa nebolo dostatočne zohľadnené jeho nedbanlivostné konanie. Nedbanlivostné konanie malo byť riadnym spôsobom vyhodnotené pri ukladaní trestu, ako aj jeho výšky na posúdenie veci a potrebu prevýchovy páchateľa.

Obvinený preto poukázal na znenie ust. § 157 ods. 1 Tr. zák. Opakovane zvýraznil, že tento trestný čin nebol spôsobený z jeho strany úmyselne a nie je možné ho porovnať s prečinom ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, pre ktorý bol v minulosti právoplatne odsúdený. Obvinený opakovane poukázal na následok svojho konania, ako aj tú skutočnosť, že k stíhanému trestnému činu sa priznal. Uviedol preto, že neschválenie dohody o vine a treste považuje zo strany okresného súdu za neprimerane prísne. V ďalšej časti odôvodnenia sťažnosti sa zaoberal zásadami platnými pre ukládanie trestov, ktoré sú uvedené v § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Osoba páchateľa má byť hodnotená vo všetkých súvislostiach, neopomenúc spôsob vedenia jeho života, ako aj jeho postoj k spáchanému trestnému činu. Zvýraznil tú skutočnosť, že jeho postoj k spáchanému trestnému činu je kritický, čo jednoznačne preukázalo vykonané priznanie a oľutovanie činu. Taktiež poukázal na tú skutočnosť, že sa aktívne informoval o zdravotnom stave poškodených, a to aj ich navštevovaním. Ďalej doplnil, že podľa ust. § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. je evidentné, že súd môže uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, a to aj v jeho osobitnej časti. Trest má postihovať iba páchateľa, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Prokurátorom navrhnutý trest podľa názoru obvineného splní prevýchovnú funkciu, a teda ako individuálnu, tak i jeho generálnu

prevenciu. Navrhnutý trest prokurátorom označil za zákonný a tento zodpovedá zásadám platným pre ukladanie trestov. Navrhnutý trest je primeraný a tým aj spravodlivý. Navrhol preto, aby krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil.

K podanej sťažnosti sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Námestovo svojím podaním (č.l. 348-349 spisu). Úvodom svojho vyjadrenia opísal výrokovú časť napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj podstatné dôvody jeho odôvodnenia. V ďalšej časti citoval znenie ust. § 331 ods. 1 Tr. por. a § 334 ods. 2 Tr. por. Prokurátor sa zaoberal pojmami vo vzťahu k dohode o vine a treste, o zrejmej neprimeranosti, spravodlivosti, resp. nespravodlivosti. V tejto súvislosti dospel k záveru, že pokiaľ by mala byť dohoda z gramatickej konštrukcie zrejme neprimeraná, musí tak byť už zjavné pri samotnom vzhliadnutí návrhu trestu bez potreby zaoberať sa okolnosťami spáchania skutku. Pod pojmom „zrejme“ sa rozumie na prvý pohľad. Neprimeraným trestom na účely Trestného poriadku sa podľa prokurátora rozumie trest nezákonný, teda taký trest, ktorý je navrhnutý mimo zákonnú trestnú sadzbu. Peňažný trest obvinenému bol navrhovaný podľa § 157 ods. 2, § 56 ods. 1, ods. 2, § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., a to so zvýraznením, že sa jednalo o nedbanlivostný prečin. Prokurátor ako primeraný a zodpovedajúci ustanoveniu § 57 ods. 3 Tr. zák. označil aj navrhnutý náhradný trest odňatia slobody vo výmere 15 dní. Trest zákazu činnosti zodpovedá zneniu ust. § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhol, aby krajský súd sťažnosti obvineného vyhovel, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil, aby o tejto znovu konal a rozhodol.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce výrokom napadnutého uznesenia a po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie dospel k záveru, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná. Sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou a včas v zmysle ustanovenia § 187 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prifažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatelmi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatela, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatelovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo

sa musí vzájomne dopĺňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odrazenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou primeranosťou navrhovaného trestu odňatia slobody obvineným treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Podľa § 331 ods. 1 Tr. por. návrh dohody o vine a treste na súde preskúma predseda senátu a podľa jeho obsahu a podľa obsahu spisu

a) určí termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o návrhu dohody o vine a treste, alebo
b) návrh dohody o vine a treste odmietne, ak zistí závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná. Záver o zrejmej neprimeranosti navrhovanej dohody o vine a treste musí vychádzať zo starostlivého uváženia (§ 2 ods. 12 Tr. por.) okolností významných pre určenie, okrem iného, aj o druhu a výmere trestu.

Z predloženého spisového materiálu a jeho obsahu krajský súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je v celom rozsahu zákonné a dôvodné. Krajský súd sa stotožnil s uvedenými úvahami okresného súdu, ktoré sa týkali zásad platných pre ukládanie trestov uvedených v § 34 Tr. zák. Obvinený mal na základe vykonaného dokazovania v čase pred dopravnou nehodou viesť motorové vozidlo neprimeranou rýchlosťou. Poškodený vodič nemal na základe vykonaného znaleckého dokazovania žiadnu možnosť z technického hľadiska zabrániť zrážke. Obvinený podľa znalca z odboru cestnej dopravy prešiel pri vedení vozidla do protismerného jazdného pruhu a takýmto spôsobom mal zapríčiniť vznik dopravnej nehody. Je nepochybné, že osobu obvineného možno hodnotiť ako nedisciplinovaného vodiča, ktorý už bol v minulosti na úseku cestnej premávky riešený v priestupkových konaniach a taktiež bol právoplatne odsúdený pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. (trestný rozkaz Okresného súdu Námestovo z 23.12.2018). Zo samotného skutku, ktorý sa týka vedeného trestného stíhania, mal ďalej krajský súd preukázané, že vo vozidle poškodeného došlo k rozsiahlym zraneniam prepravovaných osôb a len zhodou náhodných okolností nedošlo k vážnejším zraneniam poškodených, resp. ich usmrteniu. Okresný súd preto správne dospel k záveru, že individuálna prevencia trestu si vyžaduje pôsobenie na osobu obvineného jeho prísnejším druhom a výmerou. Peňažný trest ani podľa názoru krajského súdu nezohľadňuje závažnosť a následky súdeného konania obvineného. Uloženie peňažného trestu nezodpovedá ani právnej praxi pri ukladaní trestov zo strany súdov pre obdobné trestné činy. Samotné priznanie obvineného a oľutovanie konania nemôže byť dôvodom pre uloženie neprimerane mierneho trestu v predmetnom trestnom stíhaní. V tejto súvislosti krajský súd opakovane zvyrazňuje, že obvinený vo viacerých prípadoch už v minulosti nerešpektoval pravidlá cestnej premávky a uložené sankcie nemali na jeho osobu dostatočný prevýchovný účinok. Naopak, protiprávne konanie obvineného má (z hľadiska následkov) vzostupnú tendenciu závažnosti.

Z uvedených dôvodov sa preto krajský súd nestotožnil s argumentmi obvineného uvedenými v podanej sťažnosti ani s teoretickými úvahami prokurátora v podanom vyjadrení. Navrhnutý trest zo strany prokuratúry sa javí ako neprimerane mierny a nezodpovedajúci požiadavkám individuálnej a generálnej prevencie trestu tak, ako boli tieto vyššie označené. Obvinený pácha druhovo rovnaké protiprávne konania, a preto prezentované názory prokurátora krajský súd vyhodnotil ako irelevantné a nezodpovedajúce podstatným skutočnostiam vedeného trestného stíhania. Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu, toto si osvojil a v súvislosti s podanou sťažnosťou obvineného naň odkazuje. Krajský súd dospel k záveru o zjavnej neprimeranosti predloženého návrhu o uzavretej dohode o vine a treste, a to z hľadiska už zmienených skutočností týkajúcich sa uloženia navrhovaného peňažného trestu.

Z týchto dôvodov preto sťažnosť obvineného C. Q. zamietol postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.